

Menorca o la virginitat saturada

Menorca, la idíl·lica Meca, la reserva de la biosfera de la UNESCO, la terra que diuen que ha assolit un envejable punt d'equilibri entre acció humana i preservació ambiental, és –i no val a enganyar-se– una pura virginitat... saturada, una congestió sistemàtica i de mal passar. Projectada a l'exterior com l'illa blanca i blava, el territori balear acollidor, assossegat i familiar, té, en canvi, un mes d'agost de literal ascensió al calvari, en què caigudes i recaigudes són constants, amb la creu de la febre turística repenjada de les espatlles de 68.000 residents que es veuen resignats a haver de compartir espais amb un flux turístic que, de cop i volta, es triplica en el pic de l'estiu. En el bell mig d'agost, la població turística es calcula

en unes 111.000 persones, és a dir, que se situa en una quantitat que conté quasi dues vegades el nombre de menorquins residents i nadius.

Per a qualsevol empresari del sector, agost és un mes daurat. Hi fan unes esclatarades de fer feina enormes i bèsties, en jornades de dotze, catorze o quinze hores sense dissabtes ni diumenges –ni tampoc dies colends, que vagi per dit!–. Però ho porten, psicològicament, molt i molt a gust, perquè saben que es troben a l'equador del que, sovint, ells mateixos acostumen a denominar “els cent dies d'or”. Vull dir que saben perfectament que són en el cor de la temporada alta, i, és clar, no val a badar: la balança d'exploració anual hi és en joc –el legítim lucre, s'entén–.

Açò no obstant, per al resident anònim,

A Menorca ja no s'hi cap. L'exploració turística de l'illa –que cada cop menys és aquell paradís natural de postaleta– arriba a un punt insostenible en el pic de l'estiu. Aquest agost s'han produït tota mena d'incidències. Amb l'ecotaxa aturada, el panorama no permet gaires optimismes.

A l'agost, els turistes són quasi dues vegades el nombre de menorquins

ÚLTIMA HORA, MENORCA

La xarxa de carreteres de l'illa és petita i força modesta. Tot i això, durant l'estiu, 10.000 vehicles de lloguer l'envaeixen sense cap mena de remordiment.

per al ciutadà per al qual Menorca no és pas ni una discoteca d'enrenous nocturns enfollits, ni una platja verge per a l'oci laboral, ni un seguit de carrers per al consumisme de *souvenirs*, ni, fer-hi prop!, cap experiència ludicogastronòmica, travessar agost és una exacta prova de foc, gairebé una mena de procés del Sant Ofici on els nadius són sotmesos a terribles proves de fermesa de menorquinitat i contra naturals tendències a la deserció, almanco temporal, de l'illa.

D'ençà una partida d'anys, la progressió turística ha anat d'augment. El darrer cicle expansiu d'aquest sector va començar per devers 1996, en què l'empressariat ha viscut unes anyades d'impressionant bonança econòmica: més contractacions i més guanys, progressivament. Ara, però, s'assegura que la temporada de 2001 se saldarà, en el conjunt balear, amb una caiguda d'un 11% de l'afluència turística respecte a l'any anterior. La veritat, però, sembla indicar que açò només és una "veritat" purament estadística, perquè les escenes diàries palesen, més aviat, conclusions en contrari. Les saturacions de tota mena són el pa fresc de cada dia. Fonts del sector, en efecte, confirmen que el mercat alemany ha minvat. La caiguda, a 31 de juliol, s'havia fixat en el 10,14%, respecte de l'any passat. Ara bé, el mercat britànic, ben al contrari, ha crescut el 2,72%. Atès el predomini dels anglesos en el panorama turístic de Menorca, aquest percentatge, per lleu que sembla, ha suposat una entrada de 9.000 turistes més d'aquesta nacionalitat, i que, per si sols, són capaços de compensar les baixes alemanyes. En efecte, en el còmput global, el turisme estranger del 2001 no només no ha caigut en termes percentuals, sinó que ha augmentat el 0,34%.

L'equació amoïnant d'açò té una formulació matemàtica simple. A 31 de desembre últim, a Menorca hi havia legalment registrats 334 establiments hotelers i extrahotelers amb un potencial de 46.471 places. Ara bé, si el pic turístic s'assoleix durant la segona i tercera setmanes d'agost, amb una població flotant de quasi 111.000 persones en un sol dia, on dormen els resultants de restar el número de gent de les places legals?

Altrament, en aquesta dialèctica estèril

Hi ha cues de cinc a sis quilòmetres per entrar al que algú anomena platges "verges", un adjectiu que, com es pot suposar, és més irònic que cap altra cosa.

Per segon estiu consecutiu, els talls elèctrics han esdevingut habituals

sobre la tendència a la baixa de la temporada, no hi ha mancat una mena d'estramp —o vers lliure—, escrit pels polítics delerosos de ficar-hi cullerada per fer-ne la seva particular i entremaliada versió dels fets. I així, el portaveu del govern Aznar en matèria de turisme, Juan Costa Climent, ha imputat a l'ecotaxa del Govern autonòmic del Pacte de Progrés la causa directa de la pretesa minva, amb efectes —ha arribat a insinuar— sobre el conjunt dels interessos turístics espanyols. Oh, maleïdes autonomies que atempten contra els sagrats interessos suprems de la pàtria! No sabem encara què judicarà el Tribunal Constitucional en relació amb aquesta llei fiscal de la comunitat autònoma, però, mentre tant, a les illes el punt de vista ciutadà és que una de les poques reaccions de sobirania fiscal protagonitzades per les Illes ha rebut de Madrid, de moment, un recurs d'inconstitucionalitat.

Així el panorama, l'estiu avança en el calendari entre esbufecs i congestions asmàtiques. I ja sabem els danys que provoquen els climes humits i xafegosos sobre una salut feble, atacada de patologies respiratòries. Heus aquí algunes pinzellades ben eloqüents.

La companyia subministradora d'electricitat (GESA) informava tot just fa uns dies que el consum elèctric a Menorca ha experimentat aquest estiu un augment de la demanda del 33,8%, i que la mitjana de les altres illes de l'arxipèlag ha vorejat el 46%. A més, ha dit que la punta màxima de demanda d'energia s'ha superat en sis ocasions, pel que fa a la xarxa conjunta de subministrament formada per les illes de Menorca i Mallorca, que romanen connectades per un cable submarí. En cadascuna d'aquestes puntes el consum ha arribat als 782 megawatts de potència. Per segon estiu consecutiu, els episodis de panes a la xarxa han esdevingut habituals. La companyia envermelleix de vergonya tecnològica, el ciutadà calla i es resigna i l'empresari turístic s'esquinça la cobata d'executiu, acusant la companyia de tercermundista i d'infligir-los danys d'imatge —i de caixa— bo i bé irreparables. Així, sovintegen les advertències de denúncies judicials per danys i perjudicis, mentre que el Govern autonòmic obre expedients investigadors per dirimir-ne les eventuals responsabilitats contra GESA que podrien escaure's.

A la banda de Ciutadella, per dues ve-

gades, el servei de depuració d'aigües ha literalment esclatat. Dues ruptures en una setmana han obligat les autoritats sanitàries a prohibir els banys en platges pròximes a la ciutat: Santandria, platja Gran i sa Caleta, per culpa de les desferres que hi suraven, i davant el temor de contaminacions. Les deu estacions depuradores que l'Institut Balear de Sanejament (IBASAN) gestiona a l'illa de Menorca només poden atendre una població màxima de 161.000 persones, quantitat inferior a les 180.000 que poblen l'illa els dies estivals punta, inclosos els residents. El dia que les autoritats municipals, per precaució, tancaren les platges de Ciutadella afectades pel trencament de les conduccions de l'emissari submarí, portaveus de la patronal hotelera feren protestes iracundes, acusaren l'ajuntament de crear alarmes entre els seus clients, i al·ludiren als molts efectes econòmics que podria provocar-los els fets per possibles canvis d'allotjament dels clients. L'episodi, però, va ser de durada breu. I en pocs dies els tècnics de la Conselleria de Sanitat donaven a conèixer els resultats d'unes anàlisis que determinaven que l'estat de la higiene de les platges menorquines era "excel·lent". De les catorze cales inspeccionades, només dues, cala en Porter d'Alaior i Binisafúller de Sant Lluís, obtingueren una discreta qualificació de "bona".

A la resta del panorama insular, tenim una radiografia de congestió severa: cues de cinc i sis quilòmetres per entrar a les platges "verges" —és un dir, és clar—, 10.000 vehicles de lloguer envaint una petita xarxa de carreteres, els hotels plens com ous, els carrers esdevinguts riuades de gent i determinats restaurants, per exemple, amb llistes d'espera per trobar una taula parada on seure. I si vostès no s'ho creuen, li ho demanin al senyor Aznar, el turista més ínclit de l'estiu menorquí d'enguany. A començament d'agost volgué tastar la reputada cuina de Can Olga des Mercadal, però la veu del propietari, a l'altre cap del telèfon, li digué: "Em sap greu, ho tenim tot ple fins al dia 25." El que no han especificat les cròniques és de quin any.

Miquel Àngel Limón Pons

PREMI
DE PERIODISME
D'INVESTIGACIÓ
RAMON BARNILS

EL SETMANARI EL TEMPS CONVOCA EL
I PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

La dotació del premi serà de **500.000 pessetes**. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari **EL TEMPS** (Av. Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 VALÈNCIA) **abans del 30 de setembre**.

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El jurat del premi estarà format per Ferran Torrent, Valentí Puig, Joan de Sagarra, Eliseu Climent, Salvador Alsius, president del Col·legi de Periodistes de Catalunya, Rosa Solbes, presidenta de la Unió de Periodistes Valencians, i Andreu Manresa, secretari general del Sindicat de Periodistes de les Illes Balears.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 27 d'octubre de 2001.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

ELTEMPS

Av. Baró de Càrcer, 40, 13.
46001 VALÈNCIA
Tel. 963 535 100 • Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.com
<http://www.eltemps.com>